

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آثار حقوقی قتل عمدی فرزند توسط پدر

مؤلف : راشین جعفری

سرشناسه	جعفری، راشین، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	آثار حقوقی قتل عمدی فرزند توسط پدر/ مولف راشین جعفری.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات راه دکتري: سنجش و دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهري	د، ۲۳۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۵-۱۸۶-۸:
تیراژ	۵۰۰ نسخه
قیمت	۲۵۰،۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۰۹ - ۲۲۶. همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	فرزندکشی (فقه)
موضوع	Filicide (Islamic law)
موضوع	فرزندکشی
موضوع	Filicide
موضوع	قتل (فقه) - ایران
موضوع	Lex talionis (Islamic law) - Iran
رده بندی کنگره	۶/BP۱۹۸ ۶/۴ ص/ج ۲۰۹/۳۹۶
رده بندی دیویی	۳۷۹/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۶۲۷۵۰

عنوان: آثار حقوقی قتل عمدی فرزند توسط پدر

مولف: راشین جعفری

ناشر: راه دکتري، سنجش و دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

صفحه آرایي: مهتاب دوستي

طراح جلد: مهتاب دوستي

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰،۰۰۰ ریال

کليه حقوق مادي و معنوي براي مولف محفوظ مي باشد

www.rezomephd.ir

www.sanjesh.ir

۱	 مقدمه
۳	 بخش اول:
۳	 رویکرد فقه اسلامی در قتل عمدی فرزند توسط والدین
۴	 فصل اول: اصول، مبانی و تحول تاریخی موقعیت فرزند در اقوام مختلف
۹	 گفتار اول - در جویم بدوی
۱۰	 گفتار دوم - در میان
۱۱	 گفتار سوم - در روم
۱۲	 گفتار چهارم - در مصر
۱۳	 گفتار پنجم - در ایران
۱۴	 مبحث دوم - آداب و سنن عزا، جاهل در بهات مختلف مربوط به فرزندان
۱۵	 گفتار اول - جامعه شناسی تاریخی عصر ناهلیه
۱۹	 گفتار دوم - واد البنات
۱۹	 گفتار سوم - خلیع و طرید
۲۰	 گفتار چهارم - قربانی کردن فرزندان
۲۱	 مبحث سوم - قتل فرزند در ادیان الهی
۲۲	 گفتار اول - در یهود
۲۳	 گفتار دوم - در مسیحیت
۲۴	 گفتار سوم - در اسلام
۴۴	 نتیجه:
۴۷	 فصل دوم: تبیین مبانی فقه امامیه در خصوص مجازات پدر
۴۸	 مبحث اول - مانعیت ابوت از قصاص در قتل عمدی فرزند نزد فقها
۵۰	 گفتار اول - روایات و نصوص
۵۱	 گفتار دوم - اجماع و شهرت
۵۳	 مبحث سوم - ارث حق قصاص
۵۴	 گفتار اول - عدم وجود حق قصاص برای فرزند
۵۵	 گفتار دوم - وجود حق قصاص برای فرزند
۵۷	 مبحث چهارم - شمول یا عدم شمول حکم بر ولد نامشروع، ولد شبهه، ولد ناشی از تلقیح مصنوعی
۶۰	 گفتار دوم - ولد شبهه
۶۱	 گفتار سوم - ولد ناشی از تلقیح مصنوعی
۶۴	 فصل سوم: تبیین مبانی فقه عامه در خصوص مجازات پدر
۶۵	 مبحث اول: دیدگاه قائلین به عدم قصاص پدر

۶۶	مبحث دوم - ادله و مستندات قائلین به عدم قصاص پدر
۶۶	گفتار اول - روایات و نصوص
۶۷	گفتار دوم - مستندات عقلی
۶۸	مبحث سوم - قائلین به قصاص و تفصیل
۶۸	گفتار اول - قائلین به قصاص
۶۹	گفتار دوم - قائلین به تفصیل
۷۰	فصل چهارم: الحاق یا عدم الحاق مادر به حکم معافیت
۷۲	مبحث اول - قضاوت کلی اقوام، ملل و ادیان الهی درباره زن
۷۲	گفتار اول - زن در تاریخ ملتها
۷۶	گفتار دوم - زن در جزیره العرب
۷۸	گفتار سوم - زن و ادیان الهی
۸۱	مبحث دوم - نذرگاه قتل ایامه در خصوص مجازات مادر
۸۲	گفتار اول - مواقیف قصاص پدر
۸۴	گفتار دوم - مخالفین و موافقین
۸۷	مبحث سوم - نظرگاه فقهایی ایامه در خصوص مجازات مادر
۸۷	گفتار اول - قائلین به قصاص مادر
۸۷	گفتار دوم - قائلین به عدم قصاص مادر
۹۰	مبحث چهارم - بررسی و ارزیابی ادله تفاوت مجازات پدر و مادر
۱۰۵	نتیجه بخشی اول
۱۰۷	بخش دوم
۱۰۷	بررسی حقوقی معافیت پدر از قصاص در قتل عمدی فرزند
۱۰۹	فصل اول: تعریف و تبیین عناصر و ارکان تشکیل دهنده قتل عمدی فرزند
۱۱۱	مبحث اول - تعریف فرزند کشتی
۱۱۲	مبحث دوم - تبیین رکن مادی قتل عمدی فرزند
۱۱۴	گفتار اول - وجود فرزند زنده
۱۱۸	گفتار دوم - اقدام والدین و نتیجه مجرمانه
۱۲۳	مبحث سوم - تبیین رکن معنوی قتل عمدی فرزند
۱۲۴	گفتار اول - اراده ارتکاب فعل
۱۲۵	گفتار دوم - قصد مجرمانه
۱۳۰	فصل دوم: مشارکت و معاونت پدر در قتل فرزند
۱۳۱	مبحث اول - شرکت پدر با بیگانه در قتل فرزند
۱۳۴	مبحث دوم - معاونت در قتل فرزند
۱۳۹	مبحث سوم - مجازات پدر در قتل فرزند

۱۳۹	گفتار اول - مجازاتهای اصلی
۱۴۲	گفتار دوم - مجازات تکمیلی
۱۴۳	گفتار سوم - مجازات تبعی
۱۴۵	فصل سوم - نقش ایست در قوانین کیفری
۱۴۶	مبحث اول - حمایت کیفری از پدر در برابر جرایم ارتكابی علیه تمامیت جسمانی فرزندان
۱۴۷	گفتار اول - قتل فرزند توسط پدر و نمونه‌های آن
۱۵۰	نمونه‌های فرزندکشی
۱۵۳	گفتار دوم - تنبیه اطفال
۱۵۵	مبحث دوم - حمایت کیفری از پدر در برابر جرایم ارتكابی علیه تمامیت معنوی و مالی فرزندان
۱۵۵	گفتار اول - قرابت و نسبت مستوجب حد
۱۵۷	گفتار دوم - قرابت و نسبت آن در حد
۱۵۸	گفتار سوم - قرابت و نسبت آن در ربا
۱۶۱	فصل چهارم: نقد و ارزیابی ماده ۲۰۱ قانون مجازات اسلامی
۱۶۲	مبحث اول - پیامدهای ماده از منظر جرم‌شناسی
۱۶۴	مبحث دوم - عدول از اصل تساوی افراد در برابر دین کیفری
۱۶۷	مبحث سوم - عدم حمایت کیفری و پیشگیری از زنده ماندن و زنده شدن کودکان
۱۶۹	مبحث چهارم - پیامدهای اجتماعی ماده ۳۰۱
۱۷۱	بخش سوم
۱۷۱	ضمانت اجرایی کیفری متناسب با رفتار مجرمانه پدر
۱۷۴	فصل اول: تأثیر عوامل روانی و اجتماعی خانواده بر بزهکاری فرزندان
۱۷۶	مبحث اول - اهمیت خانواده از منظر جامعه‌شناسی و جرم‌شناسی
۱۷۷	گفتار اول - از منظر جامعه‌شناسی
۱۸۷	گفتار دوم: دیدگاه اسلام در رابطه با نحوه برخورد با فرزندان
۱۹۳	فصل دوم: تأثیر عنصر زمان و مکان در حقوق کیفری اسلامی
۱۹۶	گفتار اول - کلیات
۲۰۳	مبحث سوم - موضوع احکام و تأثیر زمان و مکان در آن
۲۰۶	گفتار دوم - انواع دگرگونیهای موضوع حکم کیفری
۲۰۷	یک سوال و راه حل آن
۲۱۰	مبحث چهارم - تأثیر زمان و مکان در تغییر حکم به واسطه تغییر ملاک حکم
۲۱۹	کتابنامه

یکی از اندیشه های فقهی که بعد از انقلاب اسلامی راه خود را به قوانین جزایی باز نمود، حکم کشتن فرزند توسط پدر و جد پدری است. از دیدگاه اکثریت فقهای اسلامی حکم مردی که فرزند خود را به قتل برساند، با یک درجه تحفیف از قصاص نفس که حکم کلی در قتل عمدی است و در قرآن کریم نیز بر آن تاکید شده است به پرداخت دیه و تعزیر تقلیل یافته است. برای این حکم در فقه اسلامی دلایل متعددی ذکر شده است و روایات چندین نیز به عنوان مبنای این حکم در فقه اسلامی دلایل متعددی ذکر شده است و روایات چندین نیز به عنوان مبنای این حکم مورد استناد قرار گرفته اند که البته از اعتبار زیادی از نظر اصولی برخوردارند. تا قبل از انقلاب اسلامی، اینجایی که این حکم سابقه ای در قوانین جزایی ما نداشت مسلماً بحث های زیادی نیز در مورد آن صورت گرفته، چرا که جولانگاه حکم تنها در میان فقها بود که به صورت نظرات موافق یا مخالف ارائه می شد.

در میان فقهای اسلامی در مورد این حکم تفاوت متفاوت فراوان ارائه شده است. عده ای از فقها که اکثریت فقهای امامیه، شافعی، حنبلی و حنفی را شامل می شود، حکم معافیت پدر موافق بوده و مبنای موافقت خود را دو حدیث از معصومین بیان می کنند و البته بعضاً از حدیث علی نیز برای حکم بیان می دارند. از سوی دیگر مخالفین نیز با استناد به حکم کلی قصاص در قتل عمد، پدر و جد پدری را مصداق از حکم کلی دانسته و حکم به قصاص در مورد ایشان می نمایند و جهت گیری روایات وارد شده را به سمت و سویی دیگر دانسته آن را مقتضای جامعه صدر اسلام دانسته اند. چیزی که در این میان مورد بحث قرار گرفته و در کتب فقهی نیز فقهای ما را وادار به نظریه پردازی کرده است، تسری یا عدم تسری حکم معافیت به مادر می باشد. در این مورد نیز به هر دو صورت موافق و مخالف ارائه نظر شده است. موافقین مادر را مصداق «والد» دانسته و وی را مشمول حکم معافیت می دانند و مخالفین مجدداً موضع خود را، حکم کلی قصاص دانسته و در استثنائات به قدر متیقن اکتفا می کنند.

البته مقتضای کلمه «والد» قاعده «تدرء الحدود بالشبهات» و نیز لزوم توجه به احتیاط در دماء، مادر را نیز همچون پدر مشمول حکم عدم قصاص در قتل عمدی فرزند قرار می دهد. کما اینکه در بررسی دلایل عقلی به عنوان فلسفه حکم و دلایل نقلی به عنوان مبنای حکم معافیت پدر، به اثبات رسید که در این خصوص بین پدر و مادر تفاوتی وجود ندارد.

از طرفی با بررسی نقش بزه دیدگان در وقوع جرایم روشن گردید که یکی از عوامل بزه دیدگی، کودکی یا

صغر سن می باشد. کودکان با توجه به وضعیت خاص جسمی و روحی خود آماج هایی متسعد برای بزهکاران بالقوه به شمار می روند و در صورتی که مورد حمایت ویژه قرار نگیرند، خطر بزه دیدگی ایشان به نحو قابل ملاحظه ای افزایش خواهد یافت.

در پایان لازم به ذکر است از آنجا که پیرامون این موضوع، کتاب و رساله مستقلی نگاشته نشده و با توجه به این که بعضی از موارد فوق الذکر جنبه کاربردی داشته و دادگاه ها عملاً با آن مواجه هستند و قانون مجازات نیز تنها به بیان حکم کلی عدم قصاص و مجازات مربوطه بسنده کرده نگارنده سعی بلیغی را مبذول داشته تا در تمام فروع مورد بحث دیدگاه های فقهی و حقوقی را بیان کند تا شاید مورد استفاده محققان و قانونگذاران و محاکم قرار گیرد.

www.ketab.ir